

בלבבי משכן אבנה

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

י"ג עיקרים

יסודות האמונה לרמב"ם

אי אפשר להגדיר בבורא ית"ש אף הגדרה

א"כ, נתבאר לנו באופן ברור שאי אפשר להגדיר בבורא ית"ש לא עצם ולא מקרה, שהרי תפיסת עצמות ותפיסת מקרה היא תפיסת נברא, גדרי השתלשלות הנבראים, היותם והשגתם.

ובמילים הברורות ביותר, אם אי אפשר להגדיר בדבר עצם ומקרה, הרי שאי אפשר להגדיר בו כלום. זוהי ההגדרה שבבורא ית"ש אין שום הגדרה. כל הגדרה היא מלשון גדר, גבול, והבורא ית"ש שהוא אין סוף, אין בו גדר, אין בו גבול, אין בו הגדרה, אין בו אותיות, אין בו ה' מוצאות הפה, ואין אפשרות לתת לכך אף ביטוי.

הכרת הבריאה - מכח אותיות, הכרת הבורא - לא מכח אותיות

בודאי שבתפיסת אמונת אומן, הנפש בפנימיותה מכרת את הבורא ית"ש, שהרי האמונה עניינה עצם כח עצמיות הנפש, כמו שהוזכר לעיל. אמנם, זו לא הכרה מכח אותיות. לעומת כך, הכרת הנפש את הבריאה, הינה מכח אותיות, מחמת שהבריאה נבראה באותיות - "אסתכל באורייתא וברא עלמא, "יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ. שהרי כל אותיות מורכבות מקוים, שאלו הם גדרים, הגדרות. דבר שבא לכלל אותיות, בא לכלל הגדרה.

אות היא מלשון "אתא", בא, המשכה, תנועה. הבורא ית"ש, היה הוה ויהיה, מעבר לכל הגדרה של תנועה. וכידוע, כל תנועה היא מלשון נע, שהגדרתה היא ע' פנים לתורה שבכתב, ונ' פנים לתורה שבע"פ. אלו הם שורשי הבריאה, התורה, תנועה -

"אסתכל באורייתא וברא עלמא", באלפיים שנה שקדמה לעולם, כאן היא תחילת התנועה, וכאן היא תחילת ההויה שאנו מכירים. אולם בבורא ית"ש לא יוצדק תנועה, שהוא למעלה מאורייתא, למעלה מהחכמה והבינה, תורה שבכתב, תורה שבע"פ.

לפיכך, הכרת הנפש בבורא ית"ש אינה באה ממקום של אותיות. זהו המקום העמוק בנפשו של האדם, שבו ישנה הכרה של דבר שאיננו בגדרי אותיות.

בתוך מדרגת הבריאה, כל הכרתנו והשגתנו בכל דבר הינה במערכת של אותיות. וכידוע מאד, גם המחשבה שחושבת היא מכח אותיות. שהרי כל מחשבה שורשה באורייתא, ואורייתא כולה אותיות. הכרת מציאות ישנה גם מעבר לגדרי אותיות, אמנם השגה ישנה רק בגדרי אותיות.

הכרת הנפש בבורא בפנימיותה איננה הרגשה אלא "הכרה"

כאן יש להדגיש, שהכרת הנפש את הבורא ית"ש, אין הכוונה למה שמוגדר כיום בעולם "חווייה והרגשה". כל חווייה הגיעה מחטא חוה, מהנחש. וכל הרגשה היא מלשון "גרש", שנתגרש אדם הראשון מגן עדן. כל התפיסות הללו שכיום ספרים שלמים משתמשים בהם על מנת להביא את האדם לידי הרגשה וחווייה, או באופן רוחני, או באופן חומרי ע"י כלים חומריים חדים, אין מקורו בקדושה, זה עולם גמור של שבירה. אלו ביטויים שהגיעו מחטאו של הנחש, ובמילים אחרות, מהזוהמה שהטיל הנחש בחוה.

הגם שבודאי יש להרגשה מקום בקומת האדם, אבל לחיות בעולם של הרגשה, זהו מחמת שנתגרש אדם הראשון מגן עדן. וכפי היסוד שחוזרים עליו תדיר, שכאשר

מדברים במדרגה העליונה, אין הכוונה לשלול את המדרגה התחתונה, שהרי האדם צריך להיות סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ולא להיות רק באופן של "מגיע השמימה", אלא גם להיות "מוצב ארצה". אם הוא לא "מוצב ארצה", וראשו "מגיע השמימה" - אלו הם דמיונות.

לפיכך, בודאי שיש את קומת המעשה, קומת ההרגשה, קומת הדיבור, קומת המחשבה, קומת הרצון, ואת הקומה שמעבר לכך, וכל הקומה כולה נצרכת. אלא שלבוא ולהעמיד את המדרגה שנקראת הכרת הבורא ית"ש, כהרגשה וחווייה בלבד, זו דקות של כפירה. לומר שהוא גם מתגלה בהרגשה ובווייה, ודאי שכך הוא, שהרי הוא מתלבש ומתגלה בכל הבריאה כולה - "לית אתר פנוי מיניה". אבל להגדיר שכל ההכרה בבורא ית"ש היא רק באופן של הרגשה וחווייה - זו טעות.

הרגשת הלב חלה ממקום המלחמה בין היצר טוב והיצר הרע, שאחד מנסה לגרש את השני. הלב בפנימיותו הוא למעלה מהרגשה. וכמו שנתבאר, בודאי שצריך את הרגשת הלב, שהרי ישנה מלחמה בין יצה"ט ויצה"ר, ושם ישנה מערכת של קומת ההרגשות בנפש האדם, שהוא צריך להרגיש. אולם, קומה שלמה שמתגלה באדם מגלה מקום מעבר לגדרי הרגשות. בלשון רבותינו, חובות הלבבות ועוד, זה נקרא "הכרה".

הרגשה הינה במקום היותר חיצוני שבלב, או שזה גרש, או שזה גשר - אם הוא מצליח לחבר, "ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים עמו". אולם מקום פנימיות הנפש איננה הרגשה אלא הכרה. ■ היסוד

השלישי. הרחקת ההגשמה מה' (שלוש עשרה העיקרים לרמב"ם)



המספיק לעובדי ה'



ויהושע ע"ה נקט בהתבודדות השלמה בהר פעם אחת, וב־תדירות הקרובה אל הרציפות באהל מועד. ובדידותו בהר היא שבארבעים יום הראשונים שבהם התיחד השליח (משה) ע"ה עמו יתעלה לקחת לוחות ראשונים, היה הוא, כלומר יהושע ע"ה, מתבודד לרגלי ההר ונתלוה אל השליח (משה) כשעזב את מקומו (בהר) לפני הגיעו אל המחנה.

עלייתו של משה רבינו להר ארבעים יום הייתה מדין התבודדות. והחילוק בין עלייתו של משה לעליית כל אדם, שכל אדם עלייתו ממדרגת שינה, אבל עלייתו של משה רבינו להר איננה מצד השינה, שהיא אחד מששים במיתה, אלא כל עלייתו היא מצד הקדושה, מצד מדרגת המחשבה, כמ"ש הגר"א.

וזוהי המדרגה שמשנה רבינו מתבודד מכל עם ישראל, שב־שורשו העליון הוא יחיד. ויהושע מצפה וממתין למשה מחוץ למחנה, והרי שיהושע לא נמצא שם עם בני ישראל, ולא נמצא שם עם משה, אלא הוא נמצא שם מדין התבודדות.

וראיה לדבר מאמר הפסוק (שמות ל"ב, י"ז וי"ט): "וישמע יהושע את קול העם ברעה... ויהי כאשר קרב אל המחנה נה" וכו' - ומכאן מוכח שפגישתם נתקיימה לפני הגיעם אל המחנה. ואשר להתבודדותו באהל מועד, אמרה תורה על התמדתו בה (שם ל"ג, י"א): "ומשרתו יהושע בן-נון נער לא ימיש מתוך האהל".

גם כאשר משה נמצא למטה בארץ, אבל יהושע לא מש מתוך האהל. מעין מדרגתו של יעקב אבינו שנאמר בו: "איש תם יושב אהלים", כך גם יהושע הוא "נער לא ימיש מתוך האהל". ועניינו של יהושע שלא מש מתוך האהל, שהוא מבור־דד.

הגמ' בברכות (סג ע"א) אומרת שכאשר משה לקח את אוהלו ונטעו מחוץ למחנה, הקב"ה אמר לו להשיבו למחנה. אולם, אע"פ שהוא החזיר את האוהל לאחר מכן למחנה, אבל עצם שורשו של האהל נשאר מציאות מתבודדת.

מי שאינו מבודד, אינו יכול להנהיג את עם ישראל, כיוון שהוא מעורב בתוכם, ומונהג על ידם. מהותו של "דבר אחד לדור" הינה, שהוא עומד כמציאות לעצמו, ומחמת כן ביכור לתו להנהיג את עם ישראל. וזו הפנימיות של ההתבודדות, שהוזכרה לעיל.

בחינויות של ההתבודדות, כל הנהגת כנסת ישראל מכוחו של משה רבינו, ששורשה במתן-תורה, הינה מתוך מדרגת התבודדות ברצוא ושוב. מתבודד, חוזר להנהגה, וחוזר חלילה.

וזו הייתה הנהגה השלמה של האבות הקדושים ומשה רבינו, הנהגה של רצוא ושוב, התבודדות, חזרה לתוך כנסת יש־ראל, וחוזר חלילה.

וזו, הצורה השלמה של יהודי אמיתי ושלם.

פרק ו' | מצות לימוד תורה

כמו שנתבאר לעיל שיש בכללות שלושה פנים בדביקות בתורה. שמ־כוחה האדם דבוק בו יתברך שמו. א. כאשר האדם לומד "דבר ה' זו הלכה". הוא דבוק ברצונו ית' שהוא ורצונו חד. האופן השני - בזה שהוא נותן כל כוחותיו בתורה הקדושה, התדבקות בחכמה שהוא וחכמתו חד. האופן השלישי התדבקות בדיבורו יתברך שמו, וע"ז אומר הנפש החיים.

והוא יתברך שמו ודיבורו חד, וכמפורש בתורה הקדושה במשנה תורה "לאהבה את ה' אלקיך" כו' (דברים ל, ו) ופרשהו רז"ל בנדרים בברייתא (ס"ב. דקאי על עסק התורה, עיין שם. וסיפיה דקרא "ולדבקה בו".

הגמרא שם דורשת את הרישא דקרא, שנאמר "לאהבה את ה' אלוקיך", "שיהא שונה ד"ת לשמה", ומתבאר בסיפיה דקרא "ולדבקה בו", וא"כ לימוד של ד"ת הקדושה שהוא "לאהבה את ה' אלקיך", הוא גופיא מה שנאמר בסיפיה דקרא "ולדבקה בו".

כמובן שהיה מקום להבין את דברי הגמ' בשתי פנים, היה מקום להבין את דברי הגמ' שלאהבה את ה' אלקיך, זה עסק התורה המביא את האדם לידי דביקות בו יתברך שמו, ואלו הם שני מדריגות, מדריגה אחת של ואהבת את ה' אלקיך, והמדריגה הבאה בעקבותיה - ולדבקה בו, אבל הנפש החיים למד שעצם מדריגת עסק התורה היא גופא דביקות בו יתברך שמו, ועל פי זה הוא הסביר את דברי הגמ', שמה שנאמר לאהבה את ה' אלקיך זה עסק התורה, וסיפיה דקרא ולדבקה בה, כלומר עצם לימוד התורה בזה נתקים לאהבה את ה"א. ובזה גופא נתקים ולדבקה בו, וזה לא שני שלבים, שלב ראשון לאהבה את ה"א - עסק התורה המביא לידי דביקות, אלא עצם עסק התורה היא גופא - ולדבקה בו. אבל עדין לא נתפרש להדיא בדברי הגמרא, יסוד דברי הנפש החיים, שזה מיסוד דין שהוא ודיבורו חד, יתפרש לשיטת הנפש החיים בגמרא שלאהבה את ה"א, ולדבקה בו, זה לא שני מדריגות, אלא מדריגה אחת, ומבאר הנפש החיים לדבריו, שמדין הוא יתברך שמו ודיבורו חד, בכל עסקי התורה הוא דבוק בו יתברך, אבל זה לא ראייה מדברי הגמ', אלא זה פירוש לדברי הגמרא - "וכמפורש בתורה הקדושה", "ופירשוהו רז"ל", וא"כ זה עומק כונתם,

יתר על כן, פשטות דברי הנפש החיים, "וכמפורש בתורה הקדושה" הוא מבין לכאורה שעסק התורה נקרא הדביקות בו יתברך שמו, באיזה יחס הוא מביא את זה ביחס למה שנתבאר לעיל? ביחס לדביקות ברצונו יתב־רך שהוא ורצונו חד, או ביחס לדביקות בדיבורו יתברך - הוא ודיבורו חד?

בפשטות משמע שזה קאי ממש על מה שנאמר לעיל, אבל לכאורה בד־ברי הגמרא שם לא נתבאר באיזה עסק התורה קאי, ולא נתבאר מאיזה דין דביקות בתורה היא דביקות בקודשא בריך הוא, היה מקום להבין שמה שמבואר בדברי הגמ' זה קאי על עסק ההלכה שהוא דבק ברצונו יתברך שמו, ומכוח כך הוא דבוק בו יתברך, על אף שלכאורה זה לא משמע שהגמ' דיברה רק על דבר ה' זו הלכה, אלא היא דיברה על כל התורה כולה, א"כ א"א לומר שזה מדין הוא ורצונו חד, אלא או מכוח הוא וחכמתו חד, או מכוח הוא ודיבורו חד. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך קובץ

שיעורים על ספר נפש החיים שער ד'



המספיק לעובדי ה'



וגם שמואל ע"ה נהג להתבודד במשכן שילה עד שזכה ל"פגיעה" כשהיה (שמואל א' ג', ג'): "שכב בהיכל ה'", ועל תרדמה נבואית כגון זו נאמר (שיר השירים ה', ב'): "אני ישנה ולבי ער" וכו'.

בהתבודדות בבית, יתכנו כמה בחינות, לדוגמא, אפשר לקחת בית רגיל, ולהתבודד בו. אמנם, מבואר בדברי רבו־תינו, בגר"א ועוד, שאם היו בונים בית כנסת, ובשעת בנייתו לא היו חושבים שום מחשבה זרה, הרי שלכל המתפללים בו לא היו נכנסים מחשבות זרות בתפלתם. וכיוון שמי שבונה את בית הכנסת על דרך כלל מחשבתו איננה שלמה ונקייה ממחשבות זרות, לכן למתפללים שם ישנם מחשבות זרות. וזהו העומק של בית המקדש השלישי, שבבנייתו לא היו מחשבות זרות, כיוון שהוא יורד מן השמים.

העולה מן הדברים הללו, שהבית שבו האדם מתבודד משיע על התבודדותו.

זאת ועוד, גם בהתבודדות האדם במדבר ובשדה, ישנם כמה בחינות. אם מעולם לא דרכה שם כף רגל אדם, הרי שזהו מקום יותר נקי, וקרוב לשורש בריאתו כפי שבראו הקב"ה. אם היו שם בני אדם ועשו שם מעשים טובים, מצד אחד חסר בעומק ההתבודדות, מחמת שהיו כאן בני אדם, אולם מצד שני סגולת הקדושה של אותה פעולה פועלת להעלות את המתבודד שם. ואם ח"ו מתבודד במקום שעברו שם עבירות, אפילו שהוא נמצא שם עכשיו לבדו, אבל בעומק הדק והפנימי הוא לא לבדו, מחמת שהמקום איננו טהור, אלא מצורף לנקודות הרע שנפעלו ע"י האנשים שפעלו שם יציאות של רע.

לכן, בהתבודדות במקום של בית, יש לחפש בית שהוא כמה שיותר קדוש, עד כמה שניתן בגבולות שהקב"ה מוסר לאדם בעוה"ז. וכפי שהוזכר לעיל ביעקב, שהיה "איש תם יושב אהלים", באהלי שם ועבר, ואהלי אברהם ויצחק, נמצא שם־קום התבודדותו היה במקום של תורה. ויתר על כן, הוזכר אהל מועד, שבו התבודד יהושע ע"ה, וכן משה רבינו, ושם ההתבודדות היא במקום שכל יסודו קדושה. ויתר על כן, התבודדות במשכן שילה בארץ ישראל, ששמואל ע"ה נהג להתבודד במשכן שילה.

ישנה התבודדות במשכן - במדבר, וישנה התבודדות במשכן כן שילה בארץ ישראל. ויש לבאר היכן ההתבודדות היותר מעולה. מצד אחד יש את מעלת המדבר, שכל יסודו הוא התבודדות. ומצד שני, בארץ ישראל יש יותר קדושה מצד המקום, במקום משכן שילה.

נמצא שיש כאן דקויות לפניו מן דקויות במקום ההתבודדות. וכל אדם ואדם צריך לבחור לעצמו את מקום ההתבודדות הטוב ביותר לפי הכלים שהקב"ה נתן לו. ■ המשך

בע"ה בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים על ספר "המספיק לעובדי ה'

פירק ו | דרכי לימוד הגמרא

שינוי חלקי הנידון

נקודה זו שהוזכרה כעת, יסודית היא עד למאוד. משום שכאשר למדנו את הענין והמקרה, וראינו ממה הוא מורכב, כעת עלינו לקחת כל חלק ומרכיב מהנידון ולנסות לראות: (א) מה יקרה אם נשמיט אותו, (ב) מה יקרה אם נשנה אותו. וכך בעצם, נולדות כל האפשרויות שיכולות להיוולד בכל מקרה ומקרה.

כך צריך להתבונן, מה תהיה תולדת הדין אם נשנה רק חלק אחד, ומה תהיה תולדת הדין אם נשנה שני חלקים, וכן על זו הדרך עד הפרטים ופרטי הפרטים שיש בדבר.

וכמו כן להתבונן, אם אפשר לשנות את אותו פרט, אז למה הגמרא נקטה את הנידון דווקא באופן זה ולא באופן השונה.

באופן הזה של הלימוד, האדם בעצם לוקח מקרה שנאמר בגמרא, הנראה פשוט כביכול, ומתחיל להוליד ממנו מקרים ואופנים שונים, לפעמים שני מקרים, לפעמים שלוש מקרים, ולפעמים אף הרבה יותר. והאדם לומד שדברי הגמרא נאמרו בדקדוק עצום ונורא.

וכמובן שהריבוי שנולד מזה הוא רב, ארוכה מארץ מידה ורחבה מיני ים. בתחילה זה נראה לאדם קשה, והוא חושב לעצמו "נו, זה המקרה, ומה כבר עוד יכול להיות".

אבל כשהוא מתחיל להתבונן הוא מוצא בהתחלה פרט אחד שאפשר לשנות, ואט אט הוא מוצא עוד פרט שאפשר לשנות, ועוד פרט שאפשר לשנות. יש לפעמים נידון הכתוב בגמרא, שאת אחד הפרטים ממנו אפשר לשנות לשלושה אופנים שונים, וזה רק בפרט אחד מכל הפרטים והמקרים מהם מורכב הנידון.

דבר זה גורם לחידוד ההבנה אצל הלומד מאיזה חלקים מורכב כל נידון בגמ', ומפני איזה חלק בו נאמרה תולדת הדין. ושכל חלק מהחלקים המרכיבים את הנידון יוצר בית אב משלו לסוגיה, ושינוי אותו חלק יוצר את התולדות הנולדות מכך.

ואחרי שהאדם העמיד את רוב ככל המקרים כולם שיכולים להיות לפי הנידון שבגמ' לפי השגתו, עדיין אין סברא לומר שכל המקרים חלוקים ושונים זה מזה בהכרח, לפעמים המקרים הם דומים.

בירור הסברא שבנידון

לאחר מכן מתחילים לדון מה צדדי הסברא של נקודת הנידון.

בתחילת הדרך, לפעמים קשה לאדם למצוא אפי' סברא אחת, ולפעמים הוא מוצא סברא. אך לאט לאט הוא מוצא עוד סברות נוספות, ולפעמים הוא מוצא שלוש או ארבע סברות. ■ המשך בע"ה

בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים "דע את תורתך דרכי הלימוד"



שאלה הוצאות הבית

לכבוד מוהר"ר שליט"א, נפשינו בשאלתנו, ונודה אם יאות להאיר עיננו.

רבים תמהים על ההנהגה הרווחת אצל חלקים נרחבים בציבור בני התורה, אשר דרכם לחיות בחשבון ברוב הוצאות הבית, ולכלכל דרכם בהתאם להכנסותיהם, בשונה לחלוטין מהציבור שאינם בני תורה, ואילו בענין נישואי הילדים המציאות היא בהיפך, שמתחייבים למעלה מיכולתם ללא יחס כלל להכנסות, הן להוצאות החתונה והן לרכישת דירה, מה שכמעט לא מצוי בציבור הכללי. ואמנם שמענו מרבים שתולים בטחונם בהשי"ת שימציא להם צרכיהם באשר הוא חיי נפש בציבור שלנו שבלתי זה כמעט שא"א להשיא בתו לת"ח, אלא שא"כ קשה מדוע לא נרחיב את הבטחון הנפלא הזה גם לשאר תחומי החיים, באופן שכלל תהלוכות החיים יהיו מתוך הרחבה ולא בצמצום. נודה לרב שליט"א אם יוכל לעשות לנו סדר בדברים.

בברכה מרובה וכט"ס.

תשובה אמרו חז"ל (סוטה ב ע"א) קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף, וכן מזונותיו של אדם (פסחים ק"ח ע"א). וכאשר נעשה זיווג, מאיר אור מעין קרי"ס, ומשם גופא נמשך פרנסה. ומשם שורש הבטחון דוקא בענין זה.

ועל מנת שיבוא השפע כראוי, יש לדבוק במדרגת קרי"ס שממש יבוא השפע. ומהות מדרגת קרי"ס, אמרו בזוה"ק (בשלח נ"ב ע"ב) ובגין כך קשיא קמי קב"ה כלא כקרי"ס, וכו', מ"ט, בגין דקרי"ס "בעתיקא תליא". ואמרו (שם, תרומה קע ע"א) ה' רועי, תנין דקשין מזונותיו דבר נש קמי קב"ה כקרי"ס, וכו', בגין דקב"ה כל עובדיו בדינא וקשוט וכו' איהו דן בני נשא וחמי בני נשא כמה חייבין וכמה חטאין קמיה, כדין קשה בעינוי למיהב לון מזונא בכל זמנא.

ובפשוטו התיקון לחזור בתשובה, ועי"ז מסולק מן החטא, ואין קושי. אולם בעומק יותר, "לית שמאלא בהאי עתיקא", ועליו לדבוק כולו במידת הימין - חסד, ואז זוכה כולו לשפע וברכה. או לפחות לדבוק בקו האמצע המחברם, כמ"ש (שם, עקב רעג ע"א) ורזא דמילה, בגין דהא אוקמוה שלחן בצפון וכו' פתורא אדני משמאלא, וצריך לחברא לון, דבגין פתורא משמאלא, אוקמוה רבנן דמתניתין.

ויש תיקון בהתפשטות, הארת חיבור חסדים עם הדין, ובזה נמ"ת תיקון. ועי"ש, כי תצא רע"ח ע"ב. ושם בתיקונים, תיקון כ"א, נט ע"א. ותיקון ס"ט, ק"א ע"ב. וזוהר חדש, רות, מ"ו ע"א. ורקאנטי, לך לך, פ"ז פ"א. ועקב, פ"ח פ"י. ואלשיך, ואתחנן, פ"ו ד"ה כי ישאלך. ונועם אלימלך, דברים, ד"ה ונחזור לענין. ובאר מים חיים, בשלח, י"ד כ"ח. וליקוטי מוהר"ן, תורה ט' ב'. ופרי צדיק לחנוכה, אות ג'. וקדושת השבת, מאמר ז'.

בלבביפדיה - אבד



בבא מציעא (כד, ע"ב) - דא"ר יוחנן משום רבי ישמעאל בן יהוצדק (ולהלן כז, ע"א, בשם רשב"י), מנין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת, דכתיב (דברים, כב, ג) "כן תעשה לחמורו וכן תעשה לשלמתו וכן תעשה לכל אבידת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה", מי שאבודה ממנו ומצויה אצל כל אדם, יצאתה זו שאבדה ממנו ואינה מצויה אצל כל אדם. ועיין ירושלמי ב"מ, פ"א, ה"א.

והנה באמת לאו דוקא שטפה נהר, אלא כל שאבודה מכל אדם, כגון שנפל עליה מפולת, דינו כאבודה מכל אדם. ומ"מ נקט דוקא לשון שטפה נהר. כי המים יש בהם כח איבוד בעצם, כמ"ש (איוב, יד, יט) אבנים שחקו מים. ושורש גילוי זה במבול שאיבד ע"י מים את כל העולם כמעט. וכך יהיה לעת"ל שעתיד הקב"ה להחזיר כל העולם למים כמו שהיה בראשית תחילת ימות עולם. ודין טבילה במים יסודו כנודע שכאשר נמצא תוך המים הוה בטל כמת (ורמז אמרו, מים קרים, גימט' מת), ביטול זה נגלה במצרים בים סוף שמתו.

ולכך דייקא אמרו (ב"מ, כח, ע"ב) ת"ר, אבן טוען היתה ב"י רושלים, כל מי שאבדה לו אבידה נפנה לשם, וכל מי שמוצא אבידה נפנה לשם, זה עומד ומכריז, וזה עומד ונותן סימ' נין ונוטלה, וזו היא ששינו צאו וראו אם נמחת אבן הטוען. ודייקא מקום זה שנמחה ברוב גשמים, הוא המקום להשבה, שהמים לא יאבדו הדבר לגמרי. אבד מים, עם הכולל גימט' צ"ח, בחינת צ"ח קללות שבמשנה תורה.

ואמרו (ב"מ, לא, ע"א) ראה מים ששוטפים ובאין, הרי זו גודר בפניהם. אמר רבא, לכל אבידת אחיך, לרבות אבידת קרקע. והבן שמטלטלין יש להם כילוי ע"י אש, וכן הם ברי אבידה כפשוטו. אולם קרקע עומדת ואין שייך בה אבידה כפשוטו. אולם מכח שורש כח האבידה הנגלה במים, מתגלה אף בקרקע אופן של אבידה.

ויתר על כן סתם אבידה היא אבידת ממונו. אולם איכא אף אבידת גופו כמ"ש (סנהדרין, עג, ע"א) מנין לרואה את חברו שהוא טובע בנהר וכו'. והיינו שמכח המים איכא אף אבידת גופו. ומכח כך רצו המצרים לאבד את בני"י. ועיין בניהו בן יהוידע (בכורות, ה, ע"ב) אפיקומן, שהוא אפיקו-מן. מ"ן גימט' צ', כמנין מים אשר חשבו המצרים שיכולים לאבדם במים, וכמ"ש רז"ל (סוטה, יא, ע"א) על הפסוק הבה נתחכמה לו, ונרמז זה בשם מצרים, שהוא אותיות צר-מים. ומים אלו שמאבדים נקראים "מים הזדונים" (עיין זוהר חדש, יתרו, נח, ע"א. ושם תיקונים, תיקון סט, קז, ע"ב). ומים אלו של איבוד הם המים שעליהם נאמר דין של מים אחרונים חובה, שניתן לכח הסט"א, מים דקלקול, שזהו מקור חיותם, וזהו שורש איבודם, כנהר שוטף, וזוטו של ים.

ויתר על כן נודע שיטת הרמב"ם שזוטו של ים מדין יאוש. יאוש - אש-יו. כללות אש ומים.



בא | ד-צ

בלביפדיה - אנד



וגם צדה לא עשו להם. צדה, צד-ה. אות צד"י, צד-י. ועיין רש"ר הירש (בראשית, א, כ) וז"ל, אות צד"י, משמעותה של אות זו: להתגבר על מכשולים חיצוניים, עכ"ל. והיינו מכשולים שבאים מן ה"צד", ולא מכשול בעצם. והוא בבחינת "צדה", כמ"ש (משפטים, כא, יג) ואשר לא צדה. ופירש"י שם, לשון ארב, וכן הוא אומר (שמואל, א, כד, יא) ואתה צודה את נפשי לקחתה. עיי"ש. והיינו ארב מן הצד. ועיין רש"ר הירש (נח, י, ט) וז"ל, "צוד" הוא מזימה שזדו אותה בזדון, שמרו עליה בסוד, ובשעת הכושר מגשימים אותה בכוח אות צד"י. ועיי"ש תולדות, כה, כז.

ומי שזוכה להתגבר על מכשולים אלו נקרא צדיק, צד-יק. כנודע. וכמ"ש בפרי צדיק (לר"ח שבט, אות ה) וז"ל, אות צד"י שמורה על מדת צדיק יסוד עולם, וכו' (ושם אות ו), ואיתא באותיות דר"ע, צד"י, אל תיקרי צד"י אלא צדיק, צדיקו של עולם, הקב"ה שהוא עושה צדקות עם בשר ודם. והוא מדת צדיק המשפיע לצדק. צד-ק. הנותן צדיק, והמקבל צדק כנודע. והמקבל, נקבה, נבראה מן הצלע, מן הצד. ולכך אומרים בשמחת נשואין גילה רינה "דיצה", צד-יה. ובקומת האם אות צד"י מקומה בקיבה (עיין ספ"י פ"ה, ועמק המלך ש"א, פנ"ג). קיבה מלשון נקבה. וזהו בחינת צמיד, צד-מי. והיינו שמחבר כצמיד את מדת צדיק עם מדת צדק. והנתינה נקראת צדקה. צד-קה.

וכשם שיש צד בקדושה כן יש בקלקול (כנ"ל), והוא בחינת עשו שנאמר בו "ציד בפיו". וזהו גדר "צד", שלכל דבר יש שני צדדים. ולכך צורת צד"י יש בראשיתה שני צדדים, עיין פרדס רימונים, ש"ז, פ"ד. ובקלקול הם נפרדים, בחינת נבוכדנצר, אותיות צד בתוכו. אולם למעלה מכך חוברים אולם אחר באחור. כמ"ש בשער המצות (ראה) וז"ל, ציור אות צד"י, י"ד ונו"ן כפופה, הפוכות פניהם זו מזו ועומדים באחור, עכ"ל. והוא בחינת צדקה, שהמקבל בוש מן הנותן, ומיסב פניו ממנו. בבחינת נותנה ואינו יודע למי שנותנה. ומקבלה ואינו יודע ממי קבלה. וזהו מקבל דתיקון בצדקה. ועיין כתבי הרמ"ע מפאנו (מאמר מאה קשיטה, סימן כו) וז"ל, ב' פעמים צד"י גימט' יצחק, עכ"ל. והיינו שהוא מקבל דתיקון, שהכל בהסתר כנ"ל. וכמ"ש בזה"ק (בראשית, ב, ע"ב) וז"ל, אות צד"י אמרה קמיה (דקב"ה) רבון עלמא ניחא קמך למיברי בי עלמא, דאנא בי חתימין צדיקים, ואנת דאתקריאת צדיק בי רשום (פעמים כותבים אות צ', צד"י, ופעמים כותבים צדיק), דכתיב (תהלים, יא, ז) כי צדיק ה' צדקות אהב, ובי יאות למברי עלמא, אמר לה צדי, צדי אנת, וצדיק אנת, אבל אנת צריך למהוי טמירא, לית אנת צריך לאתגליא, עיי"ש.

והנה איכא צדי כפופה וצדיק פשוטה. וכמ"ש (שבת, קד, ע"א) צ' כפופה וצ' פשוטה, צדיק כפוף, צדיק פשוט. ועיקר כח צד שבצדי נגלה באות פשוטה שנמצאת בסוף תיבה, בצידה. והיא נגלת. אולם צדי כפופה נעלמת בתוך המילה. והיא בבחינת צפד, צד-ף, ופרושו כמ"ש רש"י (איכה, ד, ח) צפד, נקמט ונתחבר. והוא בחינת צריך למהוי טמירא. ועיין כתבי הרמ"מ משקלוב (ביאור משנת חסידים, דף קעג) וז"ל, וצדי, אם הוא בטמירא הוא צדיק, ואם הוא באתגליא הוא צדי הצד ציד - עשו. ועיין שם תמונת האותיות, דף רעג. אולם לעת"ל יתגלה צדי סופית דתיקון, צדי ארוכה כמ"ש בתז"ח, ח, ע"ב.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: צד, ציד, צידון, צדק, צדיק, צדקה, צמד, מעצד, מצדה, צעד, צפרדע, צידונים, צרדה, יהוצדק, צדוק, צלפחד, נבוכדנצר, צדיקוה, צמיד, נצטדק, פדהצור, צדי, צורשדי, צפד, רצד,

דיצה. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

בבא מציעא (כח, ע"א) - לא הטריחו רבנן באבדה יותר מדאי. שיהא שוהה בירושלים יותר משבעה ימים עד שיבוא בעל האבדה. וכמה דינים נולדו מכך שלא הטריחו רבנן באבדה יותר מדאי. כגון, עיין ר"ן (ב"מ, ל, ע"א, ד"ה אבעי להו) וז"ל, וכיון דלא הטריחו באבדה יותר מדאי התירו לו תשמיש. לה- שתמש באבדה של כלי כסף וכלי נחושת. וכן עיין רמב"ן (שם, כח, ע"ב) וז"ל, הא דאמרין שם דמיהן ומניחין, לא חיבו אותו למוכרו לאחר, משום חשדא וכו', שלא הטריחו באבדה יותר מדאי, מפני תיקון העולם. וכן עיין ר"י מלוניל (שם, דפי הרי"ף, טז, ע"ב) וז"ל, וריבוי תשיבנו ללמד, שאפילו לא יחזירנה ליד הבעלים ממש אלא לגינתו המשתמרת בה אע"פ שלא הודיע לבעלים יצא ידי חובתו, וכו', לא החמירה תורה באבידה יותר מדאי. וזהו שורש בדאורייתא ולא רק מדרבנן.

והנה פשוטם של דברים שלא הטריחו באבדה יותר מדאי, שא"כ ימנעו ולא ישיבו. אולם בעומק יותר. שורש ממון האבוד בממון שבא בלא טורח. כמ"ש רש"י (חולין, פד, ע"ב) מי שהיח לו אביו מעות - כלומר, מי שלא טרח בממון וקל בעיניו לאבדו, זהו איבודו. עיין זוהר חדש (יתרו).

ומעין דמעין דין זה מצינו בחולו של מועד, וכך הוא לשון הירד- שלמי (מו"ק, פ"א, ה"א) מועד, ע"י שהוא אסור במלאכה לא התירו אלא דבר שהוא אבד, ובלבד שאינו טרח. והבן שיש מדרגת שבת, שאין בה מלאכה וטרח, כמ"ש (ע"ז, ג, ע"א) מי שטרח בע"ש יאכל בשבת. אולם שבת לאו זמן טירחה. לעומת ששת ימי המעשה הם זמן של טירחה. והממוצע בין שבת לחול, הוא חולו של מועד. והוא מעין אדה"ר קודם החטא בגן עדן שעדיין לא נקנס עליו טירחה של "בזעת אפיק תאכל לחם". ועבודתו היתה "לשמרה", שלא יאבד מה שיש לו. אולם מכיוון שלא טרח בדבר "קל בעיניו לאבדו" כלשון רש"י בחולין, וזהו שורש האבדה הראשונה אצל אדה"ר.

ולכך שורש תיקון האבדה, שע"י שעמל בדבר אינו קל בעי- ניו ואינו מאבדו. וכלשון המלאכת שלמה (ברכות, פ"ט, מ"ה) ובפרט אם טרח עליהם וסיכן עצמו בימים ובדרכים, בדההוא בלבד משכחת שממונו חביב עליו יותר מגופו. שכיון שחביב עליו "יותר מגופו", הרי שקשור אליו מאוד ואינו מאבדו. וזהו מדרגת הצדיקים (רות רבה, ה, טו) שממונם חביב עליהם מגו- פם. והם מתקנים את קלקול האבד כמ"ש אצל יעקב שחזר על פכים קטנים. אולם אצלם אינו מחמת טורח כמ"ש (זהר חדש, לג, ע"ב) ועתיר בממונא דלא טרח ביה, דא שלים מכלא, מס- טרא דיעקב. כי אצל הצדיקים גלוי חלקי חיות נפשם הגנוזה בממון, ולכך שומרים שלא יאבד. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב

על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה





כתר

עיין כתבי הרמ"מ משקלוב (ביאורי הזהר, פ"ה) משה ואהרן גימט' כתר, עם הכולל.

מצח הרצון - כתר. וכתבי (שמות, כח, לח) והיה (ציץ) על מצח אהרן, ונשא אהרן את עון הקדשים וגו', ציץ מרצה - רצון.

ועוד. עבודת יוה"כ בכה"ג כולה במדרגת הכתר. ובדרך רמז אהרן גימט' נזר, בחינת כתר. וזכה ל"כתר כהונה" (יומא, עב, ע"ב), כתר כהונה ניתנה לזרעו של אהרן. ועיין ספר הפליאה (ד"ה ראה והבן שה' מתגלגל) כתר כהונה לקחו אהרן, שכן אהרן במספר קטן עולה כהן ע"ה. ועיין מגלה עמוקות (קרח) "פרח מטה אהרן" בגימט' באכתריא"ל, שהוא שר הבריאה. ועיין שער הכוונות (דרושי ויעבור, ד"ז) ורב חסד, גבורה פנימי, מפני שהפנימי מורה דין וצמצום וגבול ומדה, וחסד שבכתר מקיף. ולכן אהרן היה כהן ולוי. ולכן הפנימי גבורה ולוי, והחיצון חסד וכהן. ועיין פע"ח שער הסליחות פ"ט, וקול ברמה אות ע"א. ושורש אהרן אחוריים דכתר דאבא.

חכמה

בגדי אהרן, כבוד חכמים ינחלו (כמ"ש שמ"ר, לה, ו). וכתבי (שמות, כח, ב) ועשות בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת. ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתיו רוח "חכמה" ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי. ועיין ספר הליקוט, תולדות. ומכוח ענני כבוד, וכשמת נסתלקו, כמ"ש (ר"ה, ב, ע"ב) שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד. ועוד. שמן - חכמה. וכתבי (שם, ל, ל) ואת אהרן ואת בניו תמשח (ומשח עבודת המנורה), וכתבי (ויקרא, ח, יב) ויצק משמן המשחה על ראש אהרן, וימשח אתו לקדשו. ועיין ספר הליקוט (בראשית, פ"א) "זקן אהרן", הזקן הם השערות, ואהרן הוא האור שבתוכה שבא מן החכמה. ולכך היה כה"ג לובש שמונה בגדים, ח' מדות מבינה ולמטה, וחכמה מולבש באלו השמונה. ועיין קול ברמה, אות קע"ח. ועיין פע"ח שער חנוכה ופורים, פ"ו.

בינה

לב. וכתבי (שמות, ד, יד) הלא אהרן אחיך, וגו' וראך ושמו בלבו. וכתבי (שמות, כח, כט) ונשא אהרן את שמות בני"י בחשן המשפט על לבו, וגו', והיו על לב אהרן לפני ה' ונשא אהרן את משפט בני"י על לבו לפני ה' תמיד. ובמקום הלב לצדו החזה. וכתבי (ויקרא, ז, לא) והיה החזה לאהרן ובניו. ועיין באר מים חיים (חקת) ענני כבוד מספרם כמספר אה"ר שבשם אהר"ן, והנו"ן רומז לנו"ן שערי בינה שמשם נמשכו כל העננים.

ועוד. בינה - תשובה. קרב גימט' שב. שהיה בוש, שב-בש. ועיין מגלה עמוקות (ברכה) אהרן - אלף רנ"ו, בגימט' קורבנות של כל השנה כמ"ש בסדר עבודה, סימנו אהרן.

ועוד. נ' שערי בינה. ארון, אור-ן. ועיין עץ חיים (של"ב, פ"ז, מ"ת) ארון גימט' נזר, והוא גימט' ע"ב קפ"ד, שהם אחוריים פשוטים ומלאים דהוי"ה דיודי"ן אשר ביסוד אבא כנ"ל בענין אהרן. ארון - אהרן.

דעת

נחש דעת דקלקול. וכתבי (שמות, ו, כג) ויקח אהרן את אלישבע בן עמינדב אחות נחשון לו לאשה. נחשון, נחש-ון. וכן כתיב (שמות, ו, כו-כז) וכן הוא משה ואהרן, הוא אהרן ומשה, מצורף למשה, דעת

דקדושה. וכתבי (שם, ז, ט) ואמרת אל אהרן קח את מטך והשלך לפני פרעה יהי לתנין. ועיין ספר הפליאה, דע כי צורת אות נו"ן, נ' היא נ' של שט"ן, היא נ' של אהרן והנשמה בחשן המשפט, ונהפכה במלת נחש עם חשן (חשן-נחש).

חט

מים. וכתבי (שמות, יט) ויאמר ה' אל משה, אמר אל ה' קח את מטך ונטה ירך על מימי מצרים וגו'. וכתבי מצד התיקון (שם, כט, ד) ואת אהרן ואת בניו תקריב אל פתח אהל מועד, ורחצת אתם במים. כיור. ובהתפשטות - ז' משקים. וכתבי (שם, כט, כא) ולקחת מן הדם אשר המזבח ומשמן המשחה, והזית על אהרן. ועיין פרדס, פ"ח, פי"ט. ועוד. כתיב (שם, כט, י) וסמך אהרן ובניו את ידיהם על ראש הפר. ועוד. כתיב (ויקרא, ט, כב) וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם. ועיין עמלק המלך שי"א, פ"ג. ובזוהר (ואתחנן, ר"ס, ע"ב) ואת גדלך, מימינא, דא אהרן, ועיי"ש (ח"ב, קצא, ע"ב) לאתכלל בימינא של אהרן.

ועוד. חסד, "איש חסידך" - מתנה. וכתבי (שמות, כט, כח) והיו לאהרן ולבניו לחק עולם מאת בני"י, כי תרומה הוא. ובכללות כ"ד מתנות כהונה. וכמ"ש במגלה עמוקות (קרח) כ"ד מתנות כהונה, נגד כ"ד זיני מסאבותא.

ועוד. כהונה - חסד. ושורשו אהרן הכהן. וכתבי (ויקרא, ח, כג) ויתן על תנוך אזן אהרן הימנית, ועל בהן ידו הימנית. וכתבי (שם, ט, ט) ויטבל אצבעו בדם. ואמרו (פסחים, סה, ע"ב) שבח הוא לבני אהרן שילכו עד ארכובותיהם בדם.

גבורה

יד. כתיב (שמות, ט, ח) ויאמר ה' אל משה ואל אהרן, קחו לכם מלא חפניכם פיח כבשן. וכתוב (שם, יז, יב) וידי משה כבדים וגו', ואהרן וחור תמכו בידיו מזה אחד ומזה אחד. ולכאורה אהרן תמך ביד ימין. ועיין ישרש יעקב, ערך שר.

וכתבי (שם, כט, כד) ושמת הכל על כפי אהרן ועל כפי בניו, והנפת אתם תנופה לפני ה'. ועיין (עירובין, נד, ע"ב) שתחלה אהרן לימין משה ואח"כ לשמאלו. (ועיין סודי רזיא, אות ש'. ופע"ח שער הסליחות, פ"ט. ושער הפסוקים, שמות).

ועוד. שמאל. הרוצה להעשיר יצפין. ואמרו (פסחים, מט, ע"א) א"ר יוחנן הרוצה שיתעשר ידבק בזרעו של אהרן. ועיין רבינו בחיי (במדבר, ח, כ) והתנופה הזאת היא שהיה אהרן לוקח לכל אחד ואחד מן הלויים ומגביהו מן הקרקע מעט והיה מניף אותו, וזוה נתפרסם אהרן בגבורה גדולה וכח עצום שיניף את הלויים שהיו כ"ב אלף ביום אחד הוא לבדו.

ועיין רמח"ל על התורה (שמות) אהרן הוא איש החסד כידוע, אבל זה היה אח"כ כשנעשה כהן, אבל עכשיו כיון שהיה לוי לבד - גבורה.

תפארת

כתיב (שמות, כח, ב) ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ו"לתפארת". (וכתיב (דברים, לג, ח) תומיך ואוריך לאיש חסידך. תומים - תם). ועיין חתם סופר (ויקרא, טז, לד) לבישת בגדי לבן ביוה"כ, פרש"י אין קטיגור נעשה סניגור, ע"ש עגל הזהב, נמצא לבישת בגדי לבן הם גנאי ומזכרת עון לאהרן. אך הרמב"ן (טז, ד) כתב שהם לתפארת כמלאך גבריאל איש לבוש הבדים. ואף הקורבנות הם לתפארת להם, כמ"ש הרמב"ן (והובא במלבי"ם, ויקרא, כא, יח). ומקום העבודה בביהמ"ק



הנקרא בלשון הכתוב (ישעיה, סד, י) בית קדשנו "ותפארתנו". ועיין אהבת יונתן (נצבים, הפטרה) כתר כהונה הוא הנקרא תפארת, דכתיב בבגדי אהרן לכבוד ולתפארת. ועיין זוה"ק (דברים, רפג, ע"ב) אהרן דרועא ימינא דגופא הוה, ועל דא כתיב (ישעיה, סג, יב) מוליך לימין משה (ת"ת) זרוע תפארתו, ומאן איהו, אהרן. (ועיין מאירת עינים, פנחס. שפע טל, ש"ה, פ"א. וצמח צדיק, קרח).

נצח נו"ה, רגלין. וכתיב (שמות, ד, כט) ויאמר ה' אל אהרן לך לקראת משה וגו' (ושם כט), וילך משה ואהרן וגו'. וכתיב (שם, כח, לה) והיה על אהרן ונשמע קולו בבואו אל הקדש. ועוד. כתיב (ויקרא, ח, כג) ויתן על וגו', ועל בהן רגלו הימנית. ועוד. אהרן ומשה, נצח והוד, כלולים זה בזה כמ"ש בעץ חיים (של"ב, פ"ו, מ"ת). ועיין אוצרות חיים (שער הארות ז"ן, פ"ו) אורות הנצח הולכים אל ההוד, ואורות ההוד הולכים אל הנצח. ועיין זוה"ק (וארא, כו, ע"ב) לאכללא אשא במיא ומיא באשא. ועיין לקוטי תורה ויקרא, מעלת אהרן על משה ולהיפך. ועיין מגלה עמוקות (בהעלותך) אמנה, ר"ת, אהרן משה, נצח הוד.

הוד נו"ה, משם יניקת הנביאים. וכתיב (שמות, ז, א) ואהרן אחיך יהיה נביאך. ועיין זוה"ק (בראשית, רנו, ע"ב) אהרן אחיד בהוד. ומיתת אהרן בחדש החמישי באחד לחדש (במדבר, לג, לח) חודש אב, כנגד הוד, כנודע שבו נאמר נהפך עלי הודי למשחית. כל היום דוה - הוד. ועיין אור נערב, ח"ו, פ"ו. ועיין ייטב לב (בהעלותך), ויעש כן אהרן, להשוות הימנים והשמאלים אל נר האמצעי מדת התפארת, להגיד שבחו שלא שינה, גם שהייתה מדתו הוד, עם כל זה היה פונה הנרות אל מול נר האמצעי. ועיין רסיסי לילה (אות יא) הוד נקרא זיו ויופי הבולט לחוץ, לעין הרואים, ולא אור פנימי בלבד, וכענין קרני הוד דמשה. וכן אהרן הכהן ברזא דהוד הוצרך לבושים לכבוד ולתפארת.

יסוד עיין שער המצות (בהעלותך, ומעין כך בעץ חיים, של"ד, פ"ה, מ"ב) אהרן הוא מבחינת האחוריים דיסוד דאבא המתלבש תוך ז"א. הפנים שלו הוא הויה דע"ב דיודי"ן, והאחוריים הפשוטים גם כ"ג גימט' ע"ב, והמילואים קפ"ד. וכן אהרן גימט' ע"ב קפ"ד. ועיין עץ חיים (של"ה, פ"ו, מ"ת) אהרן הוא בשמאל היסוד דאבא, ולכן חתום במדת ההוד העומד בשמאל דאבא. ולעומת כך כתב בשער הפסוקים (שמיני) אהרן הכהן איש החסד לפי שכל בחינתו מיסוד דאבא בלבד. ועיין אוצרות חיים (שער האורות ז"ן) כלי היסוד עצמו של אבא הוא הארון עיי"ש. ועיין יפה שעה על עץ חיים שער שבירת הכלים, פ"א, אות ב'. ואמת ליעקב מערכת המ'. ושמון ששון על עץ חיים, של"ב, פ"ו, אות י"ב. ואיפה שלמה, שער הנקודים, פ"ז. ולכך מדתו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום וכו'. יסוד - שלום. ועיין תורה אור (למהר"ם מפאירש ז"ל, פנחס) אהרן זכה למדרגת החסד עצמו (זוה"ק, ח"א, רנז, ע"א) שהוא סוד כהן העליון, לכן כתיב בו כהונת עולם, אך פנחס לא זכה אלא ליסוד (זוה"ק, דברים, רטו, ע"ב).

מלכות סוד קרן. וכתיב (שמות, ל, י) וכפר אהרן על קרנתיו אחת בשנה.

ועיין שעת רצון (ח"ב, קסז, ע"א) ונמצא אהרן איהו גופיה בחינת ז"א, מדליק וממשיך מוחין למלכות, נוק' דז"א, עיי"ש. ולהיפך מתתא לעילא איתא בשפע טל (חלק שפע, ש"ה) מי שרוצה לכנוס ולבוא בפרדס חכמת הספירות לפני ולפנים כמו שנכנס אהרן הכהן לפני ולפנים, יכנס

תחלה דרך שער הספירה שנקראת זאת (כמ"ש בזאת יבא אהרן) שהיא מלכות, ונותן טעם לדבר זה באמרו ר"ל זא"ת בגימט' י"ב זה, זה לשון זכר, זאת לשון נקבה - אחודתם, עיי"ש.

ועוד. עיין שער הפסוקים (חקת) טעם קבורת אהרן בהר ההר, הוא זה. דע כי שתי אחורים הם, אחד אחורים דאמא, והשני אחורים דמלכות, והם בבחינת שם אלהים, בבחינת אחורים פשוטים העולים בגימט' מאתים, ועם מספר ה' אותיות פשוטות של אלהים הם ה"ר. ושניהם עומדים זה על זה, והר העליון נעלם ונכלל בתוך הר תחתון, ואז נקרא הר ההר, פירוש הר ע"ג הר, כמ"ש חז"ל.

נפש מעשה. וכתיב (שמות, ה, ד) ויאמר אלהם מלך מצרים, למה משה ואהרן תפריעו את העם ממעשיו. ועיין כתבי הרמ"ע מפאנו (מאמר מאה קשיטה, סע"ג) משה עדיף על אהרן ברוח פיו, ואהרן עדיף מינה בעובדא.

רוח עיין כתבי הרמ"ם משקלוב (ביאורי הזהר, עח) "ולאכללא דא בדא, רוחא במיא". פירוש, כי אהרן סוד רוח, מי אסף רוח בחפניו (משלי, ל) סוד הקטרת שהוא רוח אלקים חיים, בגימט' שס"ח מנה, כמנין רוח בחפניו.

ועוד. כתיב (שמות, כח, ג) אשר מלאתיו רוח חכמה ועשו את בגדי אהרן. ורוח דאהרן נפל בקלקול בעגל, כמ"ש רש"י (שמות, לב, ה) וירא אהרן, שהיה בו (בעגל) רוח חיים שנאמר (תהלים קו) בתבנית שור אוכל עשב. ואמרו (זוה"ק, שמות, עט, ע"א) מי אסף רוח בחפניו, דא היא אהרן. ועיי"ש (רלז, ע"א) דאלמלא אהרן לא אתתקף רוחא מסאבא לאתכללא בדהבא (דעגל). ועיי"ש (ח"ג, קעז, ע"א). ועיין שם (זוהר חדש, מדרש הנעלם, צא, ע"ב). ועיין מגלה עמוקות (נשא) רוח - קול נאה - אהרן. ועיין קהלת יעקב ערך עיבור. ועיין פע"ח, שער ר"ח חנוכה ופורים, פ"ו. שורש מקור רוחו של אהרן. ועיין רמ"ע מפאנו, מאמר הנפש, ח"ב, פי"ד.

נשמה עיין זוה"ק (תיקונים, קלז, ע"א) בני אהרן רוח ונפש, דאהרן איהו נשמה. ועיין מפתח השמות (שמות) וא"כ משה ואהרן סודם אור הנשמה, הוא אהרן ומשה הוא משה ואהרן. ועיין קדושת לוי (תצוה) נראה כי משה קדש את אהרן שיהא אהרן לבוש לקב"ה ושכינתיה, כי נשמת הצדיקים המה כלים למדות עליונים. וזהו ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך, שיהא מנשמת אהרן בגדי קדש.

חיה עיין זוה"ק (ח"ג, מא, ע"א) וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר אליהם זאת החיה אשר תאכלו וגו', מאי שנא הכא אהרן, אלא בגין דאיהו קיימא תדיר לאפרשא בין מסאבא ובין דכיא, דכתיב להבדיל בין הטמא ובין הטהור.

ועוד. סוד חיה - יש, חכמה מאין תמצא. ועיין כתבי הרמ"ע מפאנו (מאמר שבתות ה', ח"ו) ודע כי מטה אהרן בגימט' יש עולמות.

יחידה מעשה עגל נקרא ואינו מתרגם, עיין (מגילה כה), ובירושלמי מפרש הטעם, לפי שאינו דומה גנאי של יחיד ביחיד או של ציבור בציבור, לגנאי של יחיד בציבור, ומשום כבודו של אהרן לא רצה לתרגם. וא"כ אהרן הוא יחיד. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה - להארות, הערות, והוספות: rav@bilvavi.net



שאלה אין לי הנאה בלימוד בקיאות

ראשית, תודה על התשובות שהשיב לי הרב על השאלות הקודמות ששלחתי. רציתי לשאול עוד כמה דברים, אנא ייטיב לי הרב לענות גם עליהם.

א. קיימת בנפשי סתירה חזקה שאני סובל ממנה כבר שנים. מצד אחד אני מרגיש צורך, אפי' הכרח, לדעת הרבה תורה היטב, לפחות כל השי"ס ועוד ושאוכל לפסוק כל שאלה רגילה המתעוררת [נראה לי שזה בא מיסוד האש, שלפי הנראה הוא היסוד החזק שבי]. אבל מצד שני אין לי הנאה בלימוד בקיאות, וכשאני מנסה לקיים מגמתי וללמוד מהר כגון במסגרת דף היומי אני נשרף מזה ומאבד חשק. אבל כשאני לא לומד מהר יש בי לחץ שאני לא מעותד לדעת שי"ס עד עשרים שנה וכדו', אף שמעצם הלימוד יש לי הרבה הנאה גישמאק. מה עלי לעשות, לוותר על ה'הכרח' לדעת הרבה ולשמוח בלימודי יום בלי להסתכל כמה אני יודע אמנם איני יודע אם זה מציאותי בשבילי. וגם לא הצלחתי כ"כ למצוא מיצוע שישביע את ב' הצדדים. אנא הדריכני בדרך הנכונה.

ב. בס' דע את עצמך הרב מאריך לבאר שדרך התורה לאדם לסלק 'תדמית עצמית ירודה' הוא ע"י הזיהוי עם הנ"שמה, ולדעת שהנשמה לעולם טובה ולעולם אי"ז משתנה. אני סובל הרבה מתדמית עצמית ירודה בשביל מיעוט ידיעתי בתורה, ולא מפני מעשים רעים וכדו'. איך אני מתקן את זה ע"י זיהוי עם הנשמה? [האם נשמת האדם זוכרת כל מה שהוא למד, ורק הגוף הוא שאינו זוכר?]

ג. בס' הנ"ל יש פרק שלם לבאר דרך לסלק פחדים ולחיות בשלוה, ע"י ביטול הרצונות. איני מבין, בשלמא צונות גשמיות יש לבטלם, אבל מה יעשה אדם עם רצונות רוחניות, לעלות בתורה ועבודה וכדו'. אם האדם בטלם הרי יפסיק לעבוד ולעמול, ואם לא יבטלם מ"מ יש לו רצונות ואינו שמח כמות שהוא ואינו חי בשלוה וברוגע אנא הסבר לי.

ד. למדתי בלבבי משכן אבנה ח"א וב', וכמה שבועות אני עובד במהלך שמתבאר בלבבי משכן אבנה, ובס"ד אני

רואה הצלחה בזה ומתענג מהחזרה המרובה על היסוד הפשוט שיש בורא עולם. למדתי גם הס' דע את עצמך, ונראה לי שעצם המהלכים שבשני הספרים דומים, בלבי משכן אבנה הוא גילוי הבורא בתוך העולם ודע את עצמך הוא גילוי הנשמה שבתוך האדם. חשבתי א"כ שאולי ניתן לשלב את ב' העבודות, בד בבד שאני עובד על קנין האמונה בהבורא נשמת העולם, אעבוד על גילוי נשמתי בדרך המתבארת בס' דע את עצמך. האם אכן השערתי נכונה שב' המהלכים דומים, וגם האם למעשה אפשר לעבוד על ב' המהלכים בד בבד, או אולי זה יכביד על הנפש מדאי או אפסיד קנין אמיתי בדברים וכדו'?

תשובה

א. עיקר התיקון הוא איזון פנימי של יסוד האש. ודבר זה נתבאר בהרחבה בשיעורי ארבעת היסודות, אש - גאווה, כעס, כבוד.

באופן מעשי עכשיו. יש לקבוע זמן בכל יום ללמוד הספק כגון שעתים וכדו' עם חזרות, וזולת זה אפשר לעסוק בעיון החלטה חזקה שזה חלקי יצור השקטה.

ב. כן. נפשי יודעת מאוד. ובמתן תורה כל נפש קבלה את כל חלקה בתורה. וכן בכל לגלוג לומד כל התורה ששייכת לגלוג זה בהיותו עובר ואח"כ בא מלאך ומשכחו כמ"ש בנדה.

ולכך זהו גדר בפנימיותו עדיין יודע, ובחיצוניותו שוכח. וכל עמלינו הוא בבחינת שכחום וחזרו ויסודם כמ"ש בפ"ק דמגילה.

ג. יש לרצות רק אם הקב"ה רוצה בהם, רצון על תנאי. רצון גשמי ביטול כפשוטו. לעומת כך רצון רוחני, אם לא יצא לפועל, כלומר שאין זה רצונו ית"ש לעת עתה בפרטות.

ד. דומים ושונים, ואין לעבוד יחדיו ע"ד כלל. דברים אלו נתבארו בתשובות בהרחבה והודפסו בספר שאל לבי תשע"ח-ט'. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מהארכיון של שו"ת

נא לשמור על קדושת הגליון

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.295.1245

הצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

דרושים מתנדבים לשכתוב שיעורי הרב. לפרטים נא ליצור קשר 053.319.7481 / info@bilvavi.net